

Yargıtay 5. HD E.2025/12159 K.2026/1838 (09.02.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

5. Hukuk Dairesi 2025/12159 E. , 2026/1838 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2025/174 Esas, 2025/122 Karar

I. YARGI YERİ BELİRLENMESİNE KONU KARARLAR

A. İzmir 18. Asliye Hukuk Mahkemesinin 27.02.2025 Tarihli ve 2024/426 Esas, 2025/93 Karar Sayılı Kararı

Genel yetkili mahkemenin davalı gerçek veya tüzel kişinin davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri mahkemesi olduğu, dava dosyası incelendiğinde davalı vekilinin süresi içinde yetki itirazında bulunduğu, davalı şirketin davanın açıldığı tarihteki adresinin Şişli/İstanbul olduğu gerekçesiyle yetkisizlik kararı verilmiştir.

B. İstanbul 27. Asliye Hukuk Mahkemesinin 20.06.2025 Tarihli ve 2025/174 Esas, 2025/122 Karar Sayılı Kararı

Davanın, kripto para alımı için ödenen bedelin iadesi istemine ilişkin olduğu, tüm dosya kapsamına göre; davalı vekili tarafından davalının ... alım satım işlemlerine aracılık ettiğinin bildirildiği, davacı tarafından da davalıdan ... satın almak üzere ödeme yapıldığının bildirildiği ve ödemenin davalı hesabına yapılmış olmasına göre taraflar arasında taahhüt aşamasında kalan sözleşmeden kaynaklı para alacağı istemi ile iş bu davanın açıldığı, uyuşmazlıkta davacının da yerleşim yerinin yetkili olduğu, davacının seçimlik hakkını kullanarak yerleşim yeri olan .../İzmir adresi itibarıyla yetkili olan İzmir Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açmış olduğu gerekçesiyle yetkisizlik kararı verilmiştir.

II. GEREKÇE

A. Uyuşmazlık

Uyuşmazlık, taraflar arasındaki alacak davasında yetkili mahkemenin belirlenmesi istemine ilişkindir.

B. İlgili Hukuk

1. Farklı bölge adliye mahkemelerinin yargı çevresinde kalan İlk Derece Mahkemeleri ile bölge adliye mahkemeleri arasındaki yetki ve görev uyuşmazlıklarının giderilmesi isteminin hukuki dayanağı, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 21... nci maddeleri ile 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un (5235 sayılı Kanun) 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan düzenlemelerdir.

2. 6100 sayılı Kanun'un "Genel yetkili mahkeme" başlıklı 6 ncı maddesi şöyledir:

"Genel yetkili mahkeme, davalı gerçek veya tüzel kişinin davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri mahkemesidir."

3. 6100 sayılı Kanun'un "Sözleşmeden doğan davalarda yetki" başlıklı 10 uncu maddesinin şöyledir: "Sözleşmeden doğan davalar, sözleşmenin ifa edileceği yer mahkemesinde de açılabilir."

4. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) "İfa yeri" başlıklı 89 uncu maddesi şöyledir:

“Borcun ifa yeri, tarafların açık veya örtülü iradelerine göre belirlenir. Aksine bir anlaşma yoksa, aşağıdaki hükümler uygulanır;

1. Para borçları, alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde,
2. Parça borçları, sözleşmenin kurulduğu sırada borç konusunun bulunduğu yerde,
3. Bunların dışındaki bütün borçlar, doğumları sırasında borçlunun yerleşim yerinde, ifa edilir.

Alacaklının yerleşim yerinde ifası gereken bir borcun doğumundan sonra alacaklının yerleşim yerini değiştirmesi sebebiyle ifa önemli ölçüde güçleşmişse borç, alacaklının önceki yerleşim yerinde ifa edilebilir.”

C. Değerlendirme

1. 6100 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesi gereğince bir davada genel yetkili mahkeme, davalının yerleşim yerinin bulunduğu yer mahkemesidir. Aynı Kanun'un 10 uncu maddesinde sözleşmeden doğan davalar için, sözleşmenin ifa edileceği yer mahkemesinin de yetkili olduğu belirtilmiştir ki bu da özel yetkiye ilişkin bir düzenlemedir. Ayrıca 6098 sayılı Kanun'un 89 uncu maddesi uyarınca para alacağına ilişkin davalarda aksi kararlaştırılmadıkça para borcu alacaklının yerleşim yerinde ödenmesi gerektiğinden alacaklının bulunduğu yer mahkemesi de yetkilidir. Dolayısıyla dava, davacının seçimine göre, hem genel ve hem de özel yetkili mahkemede açılabilir.

2. Dosya kapsamından, davacının, davalı şirketin ... Spor Kulübü ile aralarındaki anlaşma neticesinde kulüp üyelerine ön alıma açılacak olan ve 28.06.2023 tarihinde piyasaya sürüleceği duyurulan ... adlı kripto paraya ön alım hakkını kullanarak yatırım yapmak amacıyla 07.04.2023 tarihinde davalı şirkete 1.000.000,00 TL ödeme yaptığını, ancak işbu dava tarihi itibarıyla söz konusu coinin hala piyasaya sürülmediğinden ve ne zaman sürüleceği de belli olmadığından enflasyon da gözetildiğinde davacının büyük zarara uğradığını, davacı tarafından davalı şirket hesabına 07.04.2023 tarihinde gönderilen toplam 1.000.000,00 TL'nin bu tarihten fiili ödeme tarihine kadar işleyecek ticari yasal faizi ile birlikte davacıya ödenmesine karar verilmesini talep ettiği, davalı tarafından ise davaya konu ... projesinde ihraç eden taraf değil, ... alım ve satım işlemlerine aracılık eden kripto varlık borsası konumunda olduğunu, davacının taleplerini ... Spor Kulübüne yöneltmesi gerektiğinden bahisle davanın reddini talep ettiği, bu hali ile taraflar arasında sözleşme ilişkisi bulunduğuunun itilafsız olduğu anlaşılmaktadır.

3. Bir davada, birden fazla genel ve özel yetkili mahkeme varsa, davacı bu mahkemelerden birinde dava açmak hususunda bir seçimlik hakka sahiptir. Davacı, davasını bu genel ve özel yetkili mahkemelerden hiçbirinde açmaz ve yetkisiz bir mahkemede açarsa, o zaman seçme hakkı davalılara geçer.

4. Somut olayda, davanın İzmir Mahkemelerinde açıldığı, davacının dava tarihi itibarıyla yerleşim yerinin .../İzmir olduğu, 6100 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesi uyarınca sözleşmeden doğan davaların sözleşmenin ifa edileceği yer mahkemesinde de açılabilceğinin düzenlendiği, 6098 Kanun'un 89 uncu maddesi uyarınca ise para alacağına ilişkin davalarda aksi kararlaştırılmadıkça para borcunun alacaklının yerleşim yerinde ifa edileceğinin belirtildiği, bu nedenle alacaklının bulunduğu yer mahkemesi de yetkili olup davacı tercih hakkını bu yönde kullandığından, uyuşmazlığın İzmir 18. Asliye Hukuk Mahkemesinde görülerek sonuçlandırılması gerekir.

III. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

6100 sayılı Kanun'un 21... nci maddeleri ile 5235 sayılı Kanun'un 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrası gereğince İzmir 18. Asliye Hukuk Mahkemesinin YARGI YERİ OLARAK BELİRLENMESİNE,

09.02.2026 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.